

VHDL

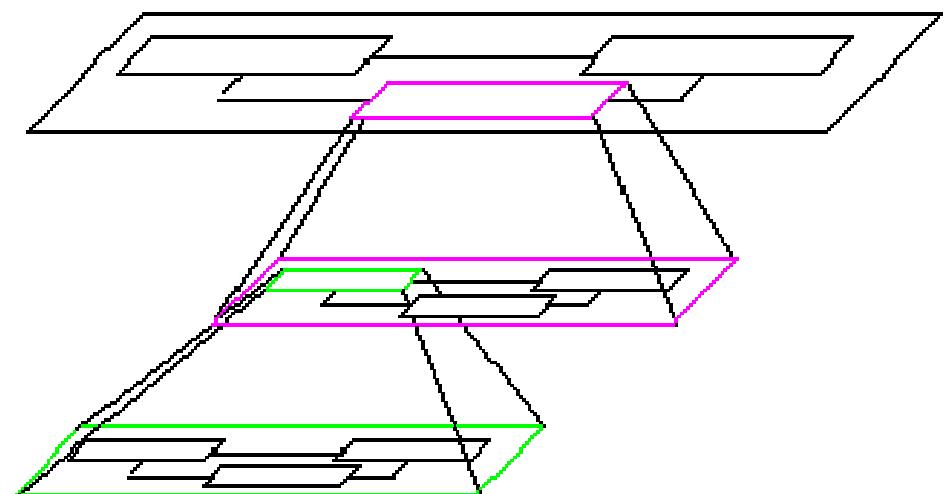
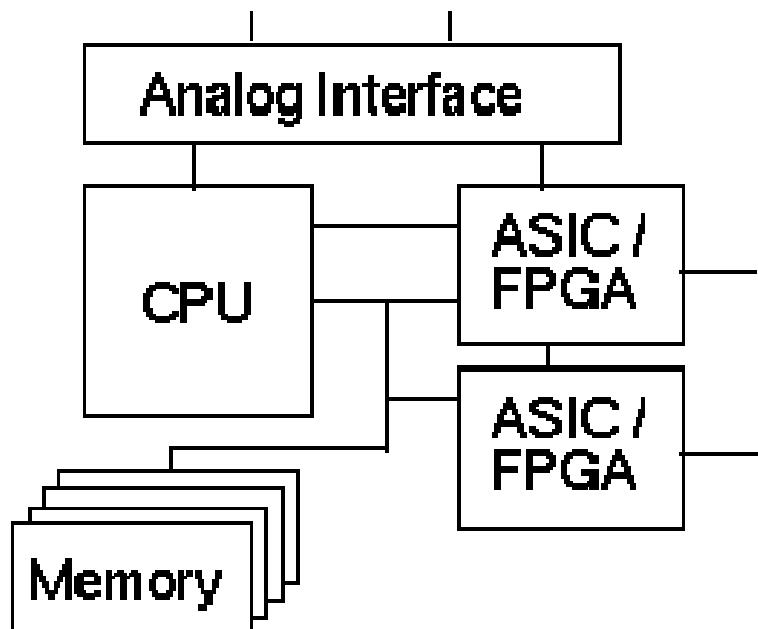
Ece Olcay Güneş, Berna Örs Yalçın

Giriş

- VHDL “VHSIC Hardware Description Language” in kısaltmasıdır.
- VHSIC “Very High Speed Integrated Circuits” in kısaltmasıdır.
- Devre çizimi yapmak yerine bir programlama dili ile devreyi tanımlamada kullanılır.
- Büyük sayısal devre tasarımında pek çok kullanım şekli vardır.
 - Açıklama (Documentation)
 - Doğrulama (Verification)
 - Gerçekleme (Synthesis)
- Üç farklı devre tanımlama yöntemi kullanılır:
 - Yapısal (Structural)
 - Veri Akışı (Data flow)
 - Davranışsal (Behavioral)
- Çoğu zaman bu üç yöntemin karışımı kullanılır.
- VHDL 1976 yılında IEEE tarafından geliştirilmiş bir standartdır.
- Dil pek çok yenilemeden geçmiştir. Şu anda 1993 yılı üretimi en çok kullanılan halidir.

Alt Bloklar

- Bir tasarıımı daha anlaşılabilir ve değişikliklere açık hale getirebilmek için devreler alt bloklara ayrılır.
- Daha sonra bu bloklar bütün devreyi oluşturmak üzere uygun şekilde bağlanır.

Entity

VHDL'de her blok kendi başına bir devre olarak düşünülür ve **entity** olarak adlandırılır.

Entity: Verilen bir lojik fonksiyon için bütün giriş ve çıkışları tanımlar. Yani lojik fonksiyonun dış dünyaya bağlantısını tanımlar. Her VHDL tasarım mutlaka en az bir entity içerir.

```
entity entity tanımlayıcı is  
  port ( işaret tanımlama );  
end entity tanımlayıcı;
```

Port: Port giriş ve çıkış işaretidir. Port ifadesi, her işaret için, port tanımlayıcı, port yönü ve port veri tipini belirlemelidir. Port da 3 yön kullanılır. Giriş için **in**, çıkış için **out**, çift yönlü portlar için **inout** kullanılır. Pek çok değişik veri tipi kullanılabilir.

Veri tipleri:

bit: 0 ve 1 değerini alabilir

bit-vector: aynı isim altında bir dizi 0 ve 1' l göstermek için kullanılır.

integer: pozitif ya da negatif tamsayılarla karşı düşer

natural: 0'dan başlayıp istenen bir limit değere kadar tamsayılar için kullanılır.

positive: 1'den başlayıp istenen bir limit değere kadar tamsayılar için kullanılır.

Boolean: Doğru ve yanlış olmak üzere 2 değerli bir veri tipidir.

Entity Örneği

entity Ornek **is**

- ```
port (A,B: in bit; Z: out naturel range 0 to 31);
end Ornek;
```
- İlk satır yeni tanımlanacak devrenin ismini bildirir: Ornek
  - Son satır tanımlamanın bittiğini gösterir.
  - Aradaki satırlar devrenin giriş çıkışlarını tanımlar.
  - Port tanımında her satır bir giriş-çıkış listesi, modunu ve veri tipini gösterir.
  - Son satırın dışındaki her satır ; ile bitirilir. Port tanımının tamamı da ; ile bitirilir.

# Architecture

Lojik fonksiyonun işlevi **architecture** tarafından belirlenir. Her **entity** için bir **architecture** tanımlanır.

**architecture** mimari ismi **of** tanımlayıcı ismi **is begin**

Lojik fonksiyonun yapacağı iş burada tanımlanır;  
**end** mimari ismi;

# Architecture Örneği

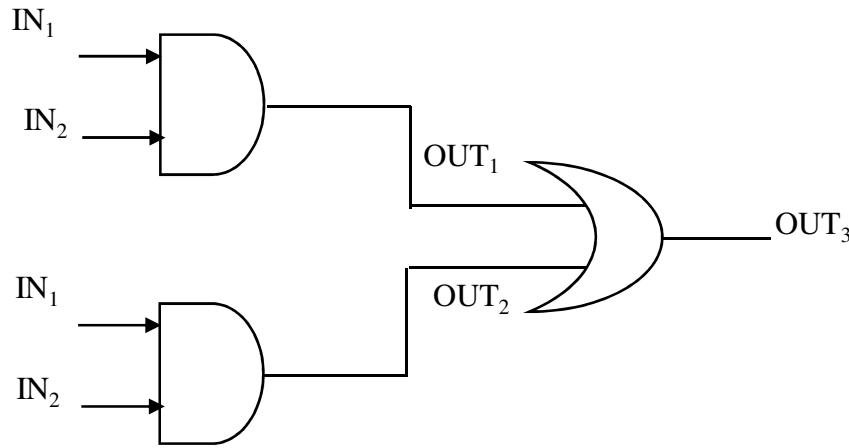
```
entity AND_Gate is
 port(A, B: in bit; X:out bit);
end entity AND_Gate;
Architecture dataflow of AND_Gate is
begin
 X <= A and B;
end dataflow;
```

- İlk satır dataflow isimli mimarinin AND\_Gate isimli devreye ait olduğunu gösteriyor.
- **begin** ve **end** arasındaki satırlar AND\_Gate in nasıl bir işlem gerçekleyeceğini belirtir.

# Yapısal Tanımlamalar

- Tasarımımdaki temel bloklar **entity** ve karşılık gelen **architecture** kullanılarak tanımlandıktan sonra diğer tasarımlarda kullanılmak üzere birleştirilebilirler.
- Bu işlem yapılırken alt bloklar üst bloğun içinde **component** olarak tanımlanırlar.  
**component** elemanın-adı **is port** (uç tanımları)  
**end component;**

# Component Örneği



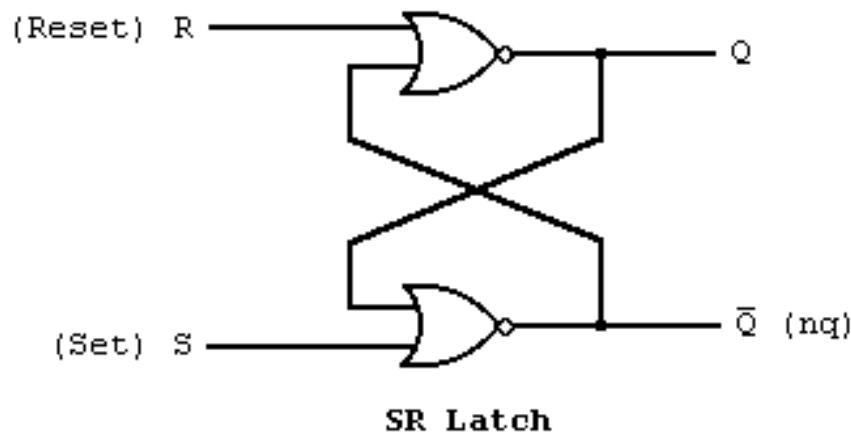
*Ara bağlantılarla karşı düşer.  
Entegre içinde dış bağlantı olmayan elemanlar arası bağlantılardır.*

```
entity AND-OR-logic is
 port(IN1, IN2, IN3, IN4: in bit; OUT3: out bit);
end AND-OR-logic;
architecture LogicOperation of AND-OR-logic is
 component AND_Gate is
 port(A, B:in bit; X:out bit);
 end component;
 component OR_Gate is
 port(A,B:in bit; X:out bit);
 end component;
 signal OUT1, OUT2:bit;
begin
 G1: AND_Gate
 port map (A=>IN1, B=>IN2,
 X=>OUT1);
 G2: AND_Gate
 port map (A=>IN3, B=>IN4,
 X=>OUT2);
 G3: OR_Gate
 port map (A=>OUT1, B=>OUT2,
 X=>OUT3);
end LogicOperation;
```

Veri Akışı Tanımlama

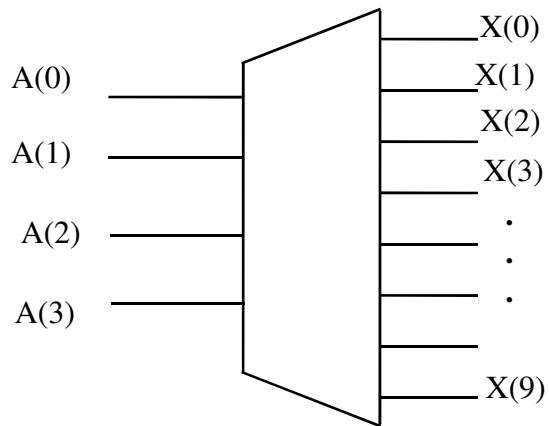
- Veri akışı tanımlamada temel blokların (örneğin *and* kapısı) girişlerinin ve çıkışlarının devre içinde nasıl bağlanacağı tanımlanır.
- İşaretlerin devre içinde nasıl akacağı tanımlanır.

Veri Akışı Tanımlama Örneği 1


```
entity latch is
 port (s,r : in bit; q,nq : out bit);
end latch;
architecture dataflow of
latch is
begin
 q<=r nor nq;
 nq<=s nor q;
end dataflow;
```

Sayıları BCD'den Decimal'e çeviren decoder tasarıımı

entity decoder **is**

port (A: **in** bit-vector(0 to3); X:**out** bit-vector (0 to 9));
  end decoder;

architecture BCD-to-decimal **of** decoder **is**

begin

  X(0) $\leftarrow$ not A(3) **and** not A(2) **and** not A(1) **and** not A(0);
  X(1) $\leftarrow$ not A(3) **and** not A(2) **and** not A(1) **and** A(0);
  X(2) $\leftarrow$ not A(3) **and** not A(2) **and** A(1) **and** not A(0);
  X(3) $\leftarrow$ not A(3) **and** not A(2) **and** A(1) **and** A(0);
  X(4) $\leftarrow$ not A(3) **and** A(2) **and** not A(1) **and** not A(0);
  X(5) $\leftarrow$ not A(3) **and** A(2) **and** not A(1) **and** A(0);
  X(6) $\leftarrow$ not A(3) **and** A(2) **and** A(1) **and** not A(0);
  X(7) $\leftarrow$ not A(3) **and** A(2) **and** A(1) **and** A(0);
  X(8) $\leftarrow$ A(3) **and** not A(2) **and** not A(1) **and** not A(0);
  X(9) $\leftarrow$ A(3) **and** not A(2) **and** not A(1) **and** A(0);
end BCD-to-decimal;

Not

- Bu örnekte birden fazla giriş çıkış söz konusu olduğu için bunlar VHDL'de bir dizi (bit-vector) veri tipi ile gösterilebilir.
- Genel olarak bit dizilerinin büyüklüğü 0'dan n'ye seçilir.
- 0 her zaman dizinin ilk elemanına karşı düşer.
- Bu nedenle n dizideki eleman sayısından 1 eksik olarak seçilmelidir.
- $n+1$ giriş veya çıkış dizi olarak bit-vector (0 to n) olarak gösterilir.
- Örnekte giriş bit-vector (0 to 3)
- Çıkış bit-vector (0 to 9) biçimindedir.

Kombinezonsal Devre Tasarımı Örneği

Elemanları iki bitlik olan iki matrisin çarpımını bulan devre tasarlanacaktır.

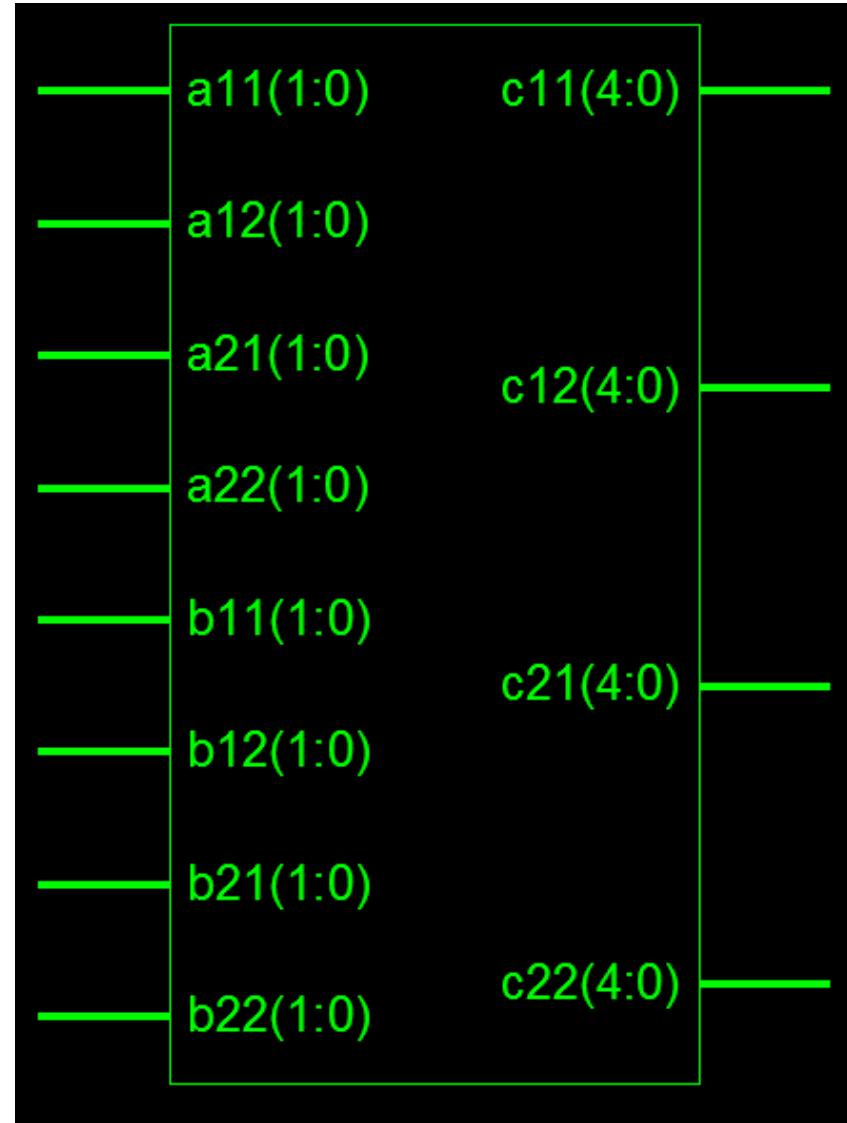
$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} b_{11} & b_{12} \\ b_{21} & b_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} c_{11} & c_{12} \\ c_{21} & c_{22} \end{bmatrix}$$

$$c_{11} = a_{11}b_{11} + a_{12}b_{21} \quad c_{12} = a_{11}b_{12} + a_{12}b_{22}$$

$$c_{21} = a_{21}b_{12} + a_{22}b_{22} \quad c_{22} = a_{21}b_{11} + a_{22}b_{21}$$

$a_{ij} b_{kl}$ Çarpımı 4-bitliktir.
 c_{ij} 5-bitlik olmalıdır.

```
entity Matris_Carpici is
 port(a11 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 a12 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 a21 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 a22 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b11 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b12 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b21 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b22 : in std_logic_vector(1 downto 0);
 c11 : out std_logic_vector(4 downto 0);
 c12 : out std_logic_vector(4 downto 0);
 c21 : out std_logic_vector(4 downto 0);
 c22 : out std_logic_vector(4 downto 0));
 end Matris_Carpici;
```

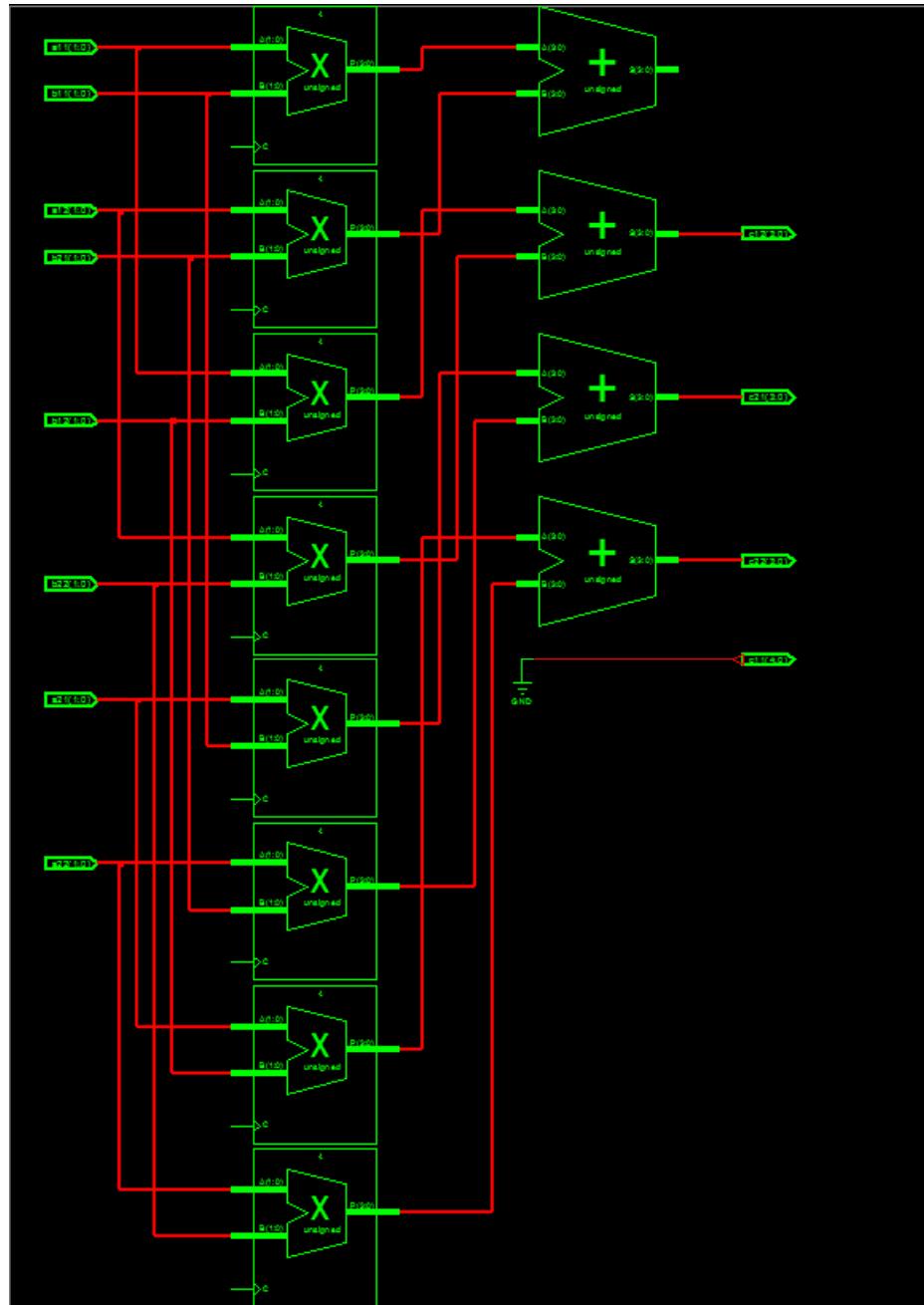

architecture dataflow of Matris_Carpici is

begin

```
c11 <= (a11 * b11) + (a12 * b21);
c12 <= (a11 * b12) + (a12 * b22);
c21 <= (a21 * b11) + (a22 * b21);
c22 <= (a21 * b12) + (a22 * b22);
```

end dataflow;


```

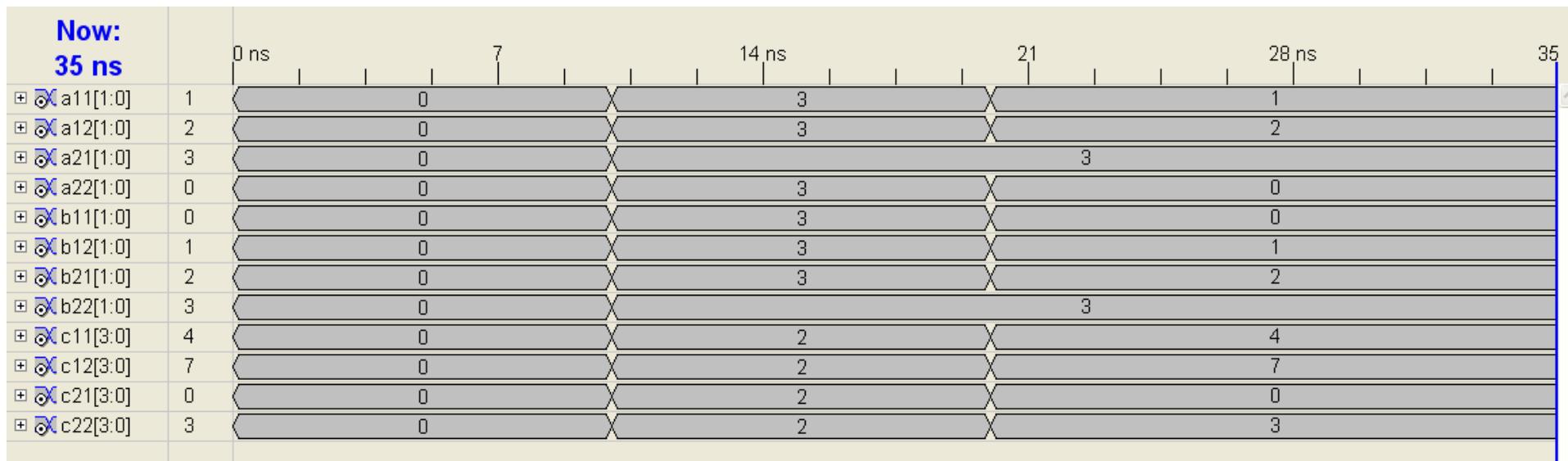
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
USE ieee.std_logic_unsigned.all;
USE ieee.numeric_std.ALL;
ENTITY matris_5bitlik_tb_vhd IS
END matris_5bitlik_tb_vhd;
ARCHITECTURE behavior OF matris_5bitlik_tb_vhd
IS
COMPONENT Matris_Carpici
PORT(a11,a12,a21,a22,b11,b12,b21,
 b22 : IN std_logic_vector(1 downto 0);
 c11,c12,c21,
 c22 : OUT std_logic_vector(3 downto 0));
END COMPONENT;
SIGNAL a11,a12,a21,a22,b11,b12,b21,b22:
 std_logic_vector(1 downto 0) := (others=>'0');
SIGNAL c11,c12,c21,
 c22:std_logic_vector(3 downto 0);

```

```

BEGIN
uut: Matris_Carpici PORT MAP(
 a11 => a11, a12 => a12, a21 => a21, a22 => a22,
 b11 => b11, b12 => b12, b21 => b21, b22 => b22,
 c11 => c11, c12 => c12, c21 => c21, c22 => c22);
tb : PROCESS
BEGIN
 wait for 10 ns;
 a11 <= "11"; a12 <= "11"; a21 <= "11"; a22 <= "11";
 b11 <= "11"; b12 <= "11"; b21 <= "11"; b22 <= "11";
 wait for 10 ns;
 a11 <= "01"; a12 <= "10"; a21 <= "11"; a22 <= "00";
 b11 <= "00"; b12 <= "01"; b21 <= "10 "; b22 <= "11";
 wait;
END PROCESS;
END;

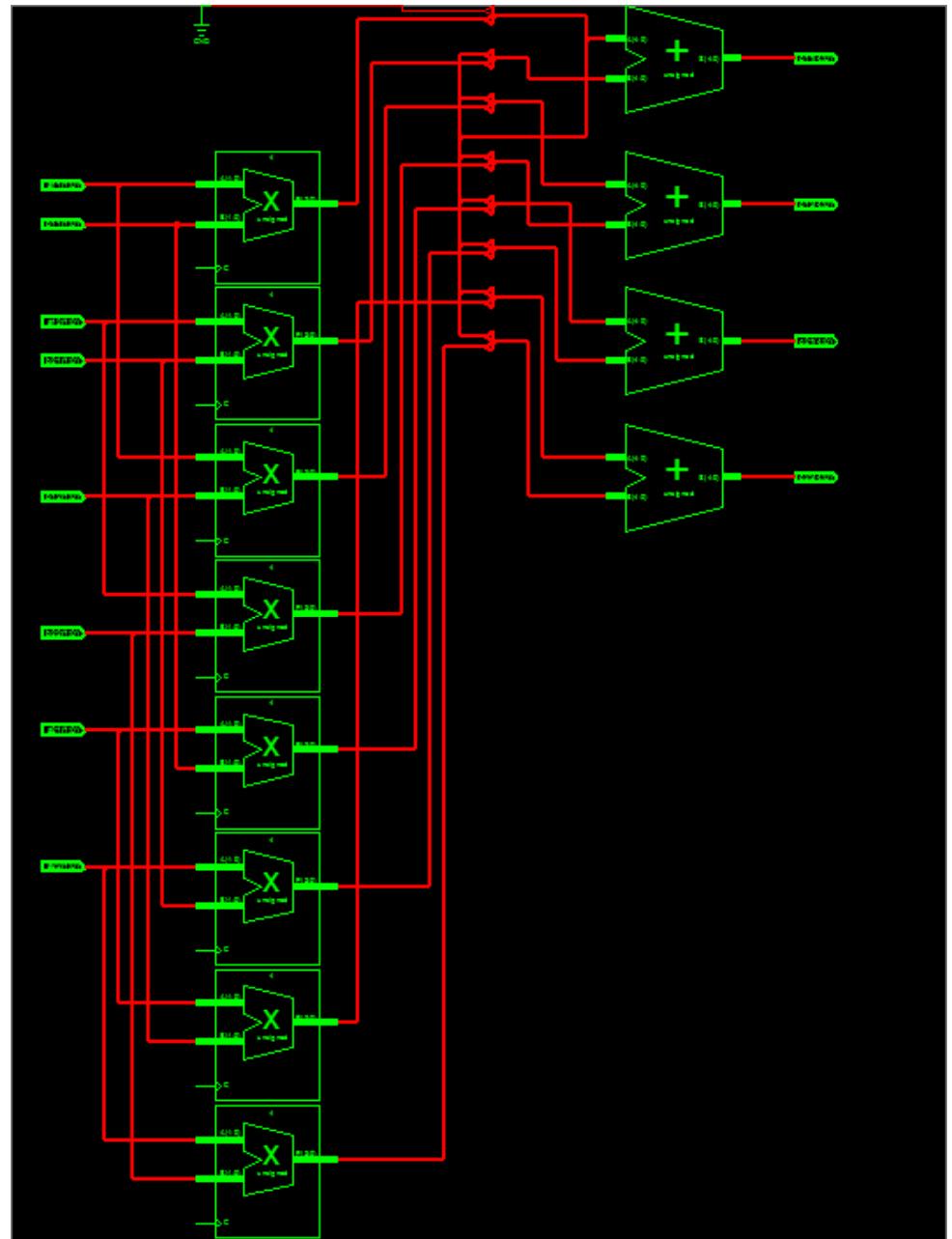
```



```

architecture dataflow of Matris_Carpici is
 signal ara1, ara2, ara3, ara4, ara5, ara6,
ara7, ara8: std_logic_vector(4 downto 0);
begin
 ara1 <= (a11 * b11);
 ara2 <= (a12 * b21);
 ara3 <= (a11 * b12);
 ara4 <= (a12 * b22);
 ara5 <= (a21 * b11);
 ara6 <= (a22 * b21);
 ara7 <= (a21 * b12);
 ara8 <= (a22 * b22);
 c11 <= ara1 + ara2;
 c12 <= ara3 + ara4;
 c21 <= ara5 + ara6;
 c22 <= ara7 + ara8;
end dataflow;

```



```

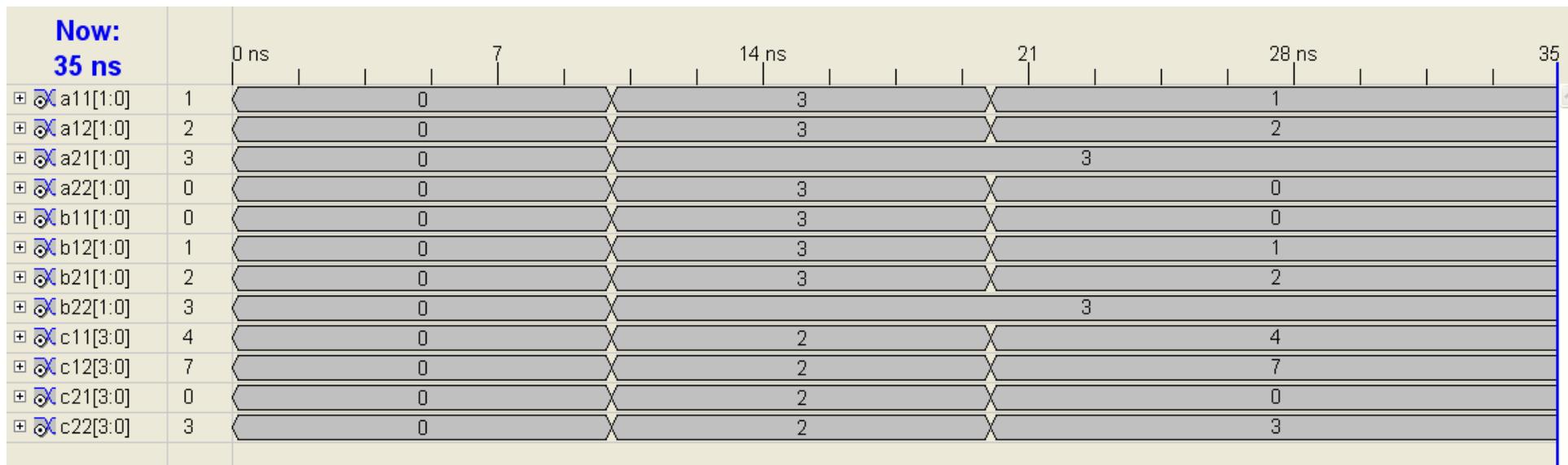
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
USE ieee.std_logic_unsigned.all;
USE ieee.numeric_std.ALL;
ENTITY matris_5bitlik_aracarpim_tb_vhd IS
END matris_5bitlik_aracarpim_tb_vhd;
ARCHITECTURE behavior OF
matris_5bitlik_aracarpim_tb_vhd IS
COMPONENT Matris_Carpici
PORT(a11,a12,a21,a22,b11,b12,b21,
 b22 : IN std_logic_vector(1 downto 0);
 c11,c12,c21,
 c22 : OUT std_logic_vector(3 downto 0));
END COMPONENT;
SIGNAL a11,a12,a21,a22,b11,b12,b21,b22:
 std_logic_vector(1 downto 0) := (others=>'0');
SIGNAL c11,c12,c21,
 c22:std_logic_vector(3 downto 0);

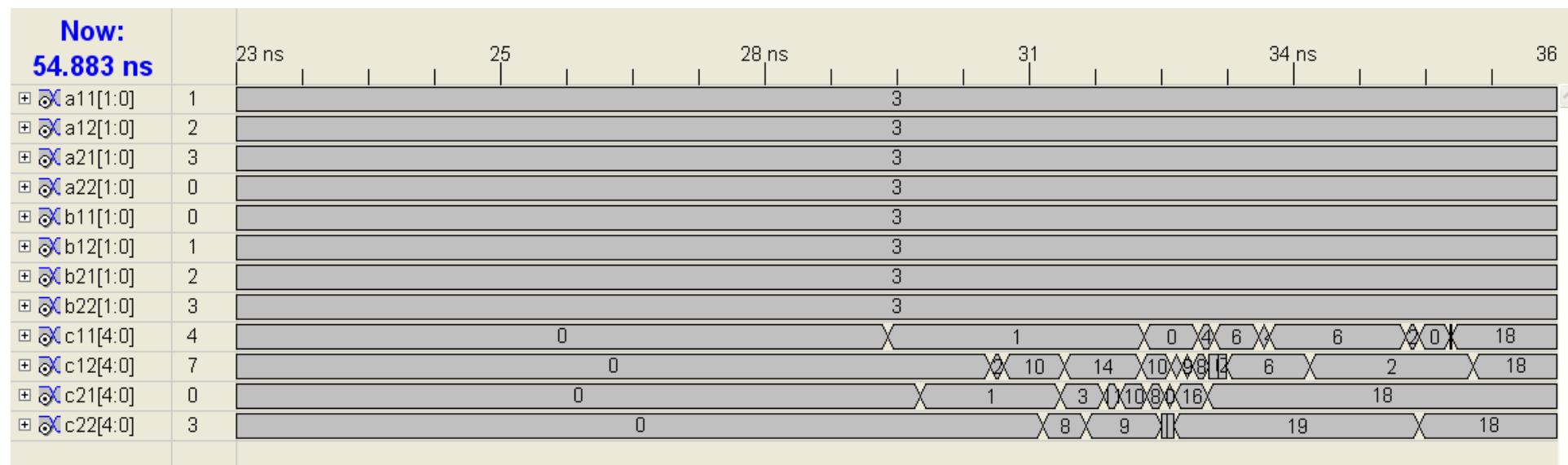
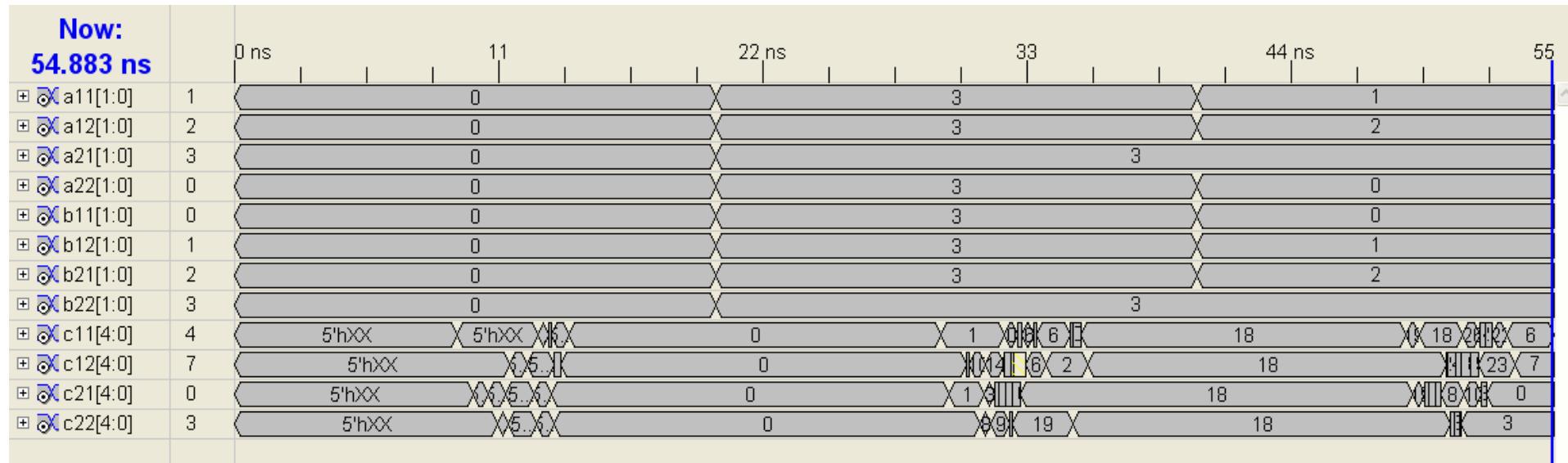
```

```

BEGIN
uut: Matris_Carpici PORT MAP(
 a11 => a11, a12 => a12, a21 => a21, a22 => a22,
 b11 => b11, b12 => b12, b21 => b21, b22 => b22,
 c11 => c11, c12 => c12, c21 => c21, c22 => c22);
tb : PROCESS
BEGIN
 wait for 10 ns;
 a11 <= "11"; a12 <= "11"; a21 <= "11"; a22 <= "11";
 b11 <= "11"; b12 <= "11"; b21 <= "11"; b22 <= "11";
 wait for 10 ns;
 a11 <= "01"; a12 <= "10"; a21 <= "11"; a22 <= "00";
 b11 <= "00"; b12 <= "01"; b21 <= "10 "; b22 <= "11";
 wait;
END PROCESS;
END;

```


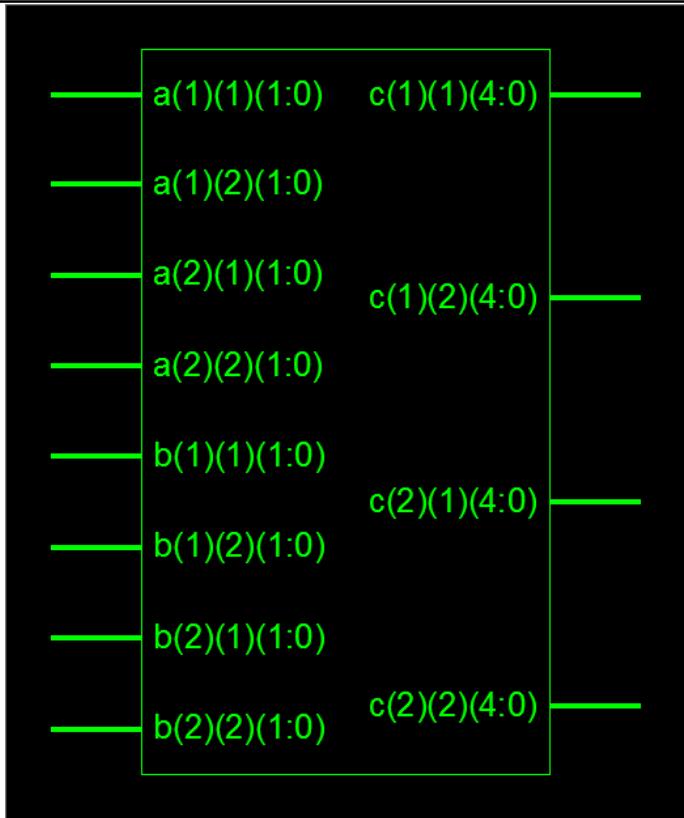


```

library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.all;

package matris_tanimi is
 type satir_giris is array (integer range 1 to 2) of
 std_logic_vector(1 downto 0);
 type satir_cikis is array (integer range 1 to 2) of
 std_logic_vector(4 downto 0);
 type matris_giris is array (integer range 1 to 2) of satir_giris;
 type matris_cikis is array (integer range 1 to 2) of satir_cikis;
 type ara_carpim is array (integer range 1 to 8) of
 std_logic_vector(4 downto 0);
end matris_tanimi;

```



```

library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;
use matris_tanimi.all;

entity Matris_Carpici is
 port(a : in matris_giris;
 b : in matris_giris;
 c : out matris_cikis);
end Matris_Carpici;

architecture dataflow of Matris_Carpici is
begin
 process(a,b)
 variable ara: satir_cikis;
 begin
 for i in 1 to 2 loop
 for j in 1 to 2 loop
 for k in 1 to 2 loop
 ara(k) := a(i)(k) * b(k)(j);
 end loop;
 c(i)(j) <= ara(1) + ara(2);
 end loop;
 end loop;
 end process;
end dataflow;

```

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;
use matris_tanimi.all;

entity Satir_Sutun is
 port(a : in satir_giris;
 b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0));
end Satir_Sutun;

architecture dataflow of Satir_Sutun is
begin
 process(a,b)
 variable ara: satir_cikis;
 begin
 for k in 1 to 2 loop
 ara(k) := a(k) * b(k);
 end loop;
 c <= ara(1) + ara(2);
 end process;
end dataflow;
```

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;
use matris_tanimi.all;
```

```
entity Matris_Carpici is
port(a : in matris_giris;
 b : in matris_giris;
 c : out matris_cikis);
end Matris_Carpici;
```

```
architecture structure of Matris_Carpici is
component Satir_Sutun is
port(a : in satir_giris;
 b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0));
end component;
begin
```

```
SS1: Satir_Sutun port map(a => a(1), b => b(1), c => c(1)(1));
SS2: Satir_Sutun port map(a => a(1), b => b(2), c => c(1)(2));
SS3: Satir_Sutun port map(a => a(2), b => b(1), c => c(2)(1));
SS4: Satir_Sutun port map(a => a(2), b => b(2), c => c(2)(2));
end structure;
```

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;
use matris_tanimi.all;
```

```
entity Matris_Carpici is
port(a : in matris_giris;
 b : in matris_giris;
 c : out matris_cikis);
end Matris_Carpici;
```

```
architecture structure of Matris_Carpici is
component Satir_Sutun is
port(a : in satir_giris;
 b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0));
end component;
begin
satir: for i in 1 to 2 generate
 sutun: for j in 1 to 2 generate
 SS: Satir_Sutun port map(a => a(i), b => b(j),
 c => c(i)(j));
 end generate sutun;
end generate satir;
end structure;
```

```

library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;
use matris_tanimi.all;

entity Matris_Carpici is
 port(a : in matris_giris;
 b : in matris_giris;
 c : out matris_cikis;
 saat, reset, basla : in std_logic;
 bitti : out std_logic);
end Matris_Carpici;

architecture structure of Matris_Carpici is
component Satir_Sutun is
 port(a,b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0));
end component;
type state_type is (baslangic, durum1, durum2,
 durum3, durum4);
signal durum: state_type;
signal satir, sutun : satir_giris;
signal carpim : std_logic_vector(4 downto 0);
begin
 SS: Satir_Sutun port map(a => satir, b => sutun,
 c => carpim);

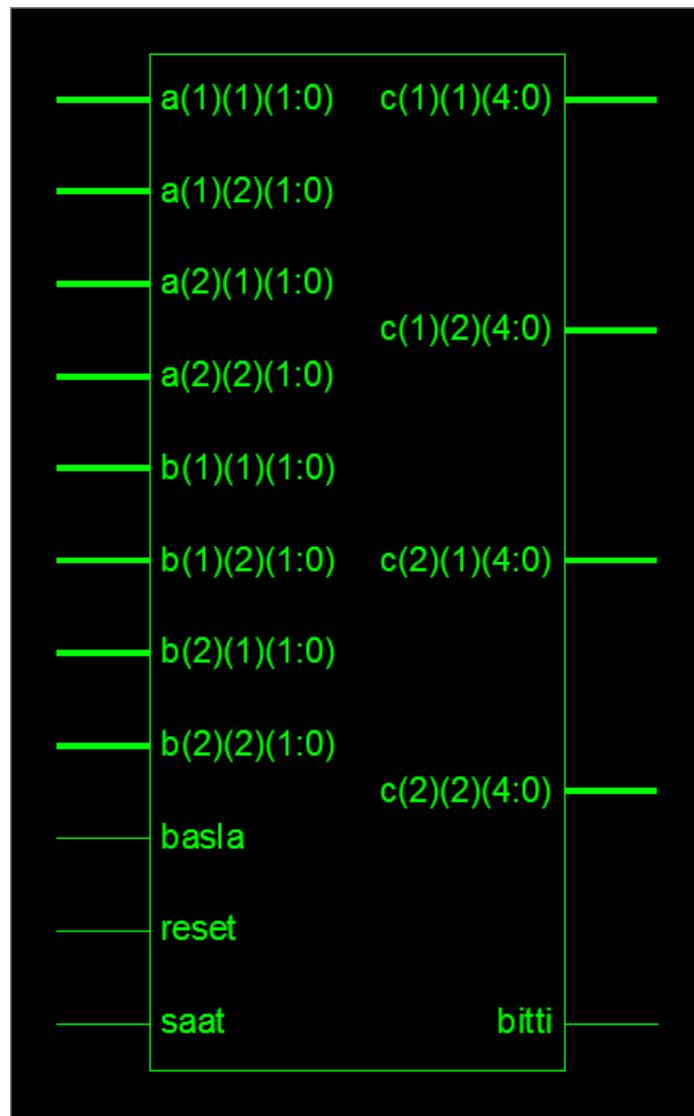
process(saat)
 begin
 if rising_edge(saat) then
 if reset='1' then

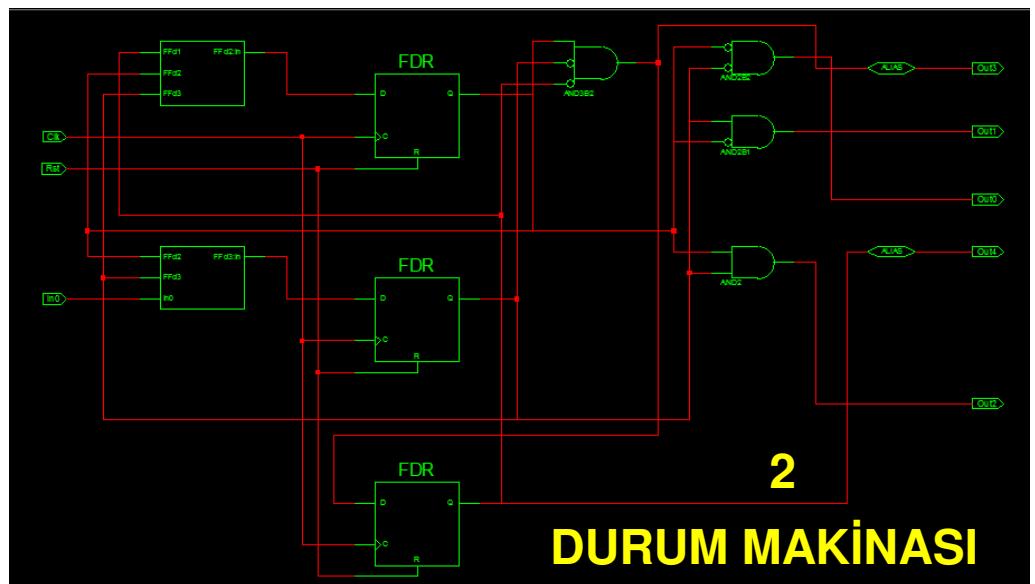
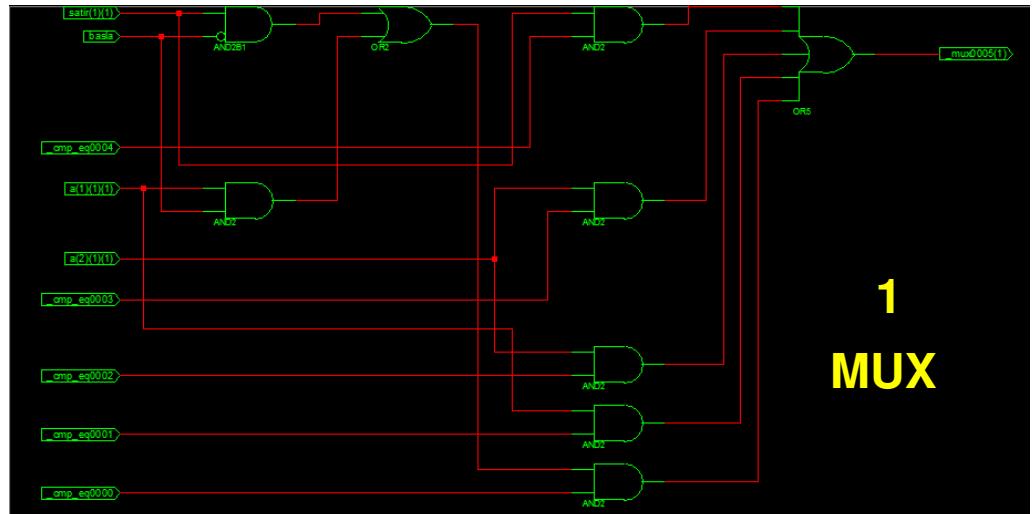
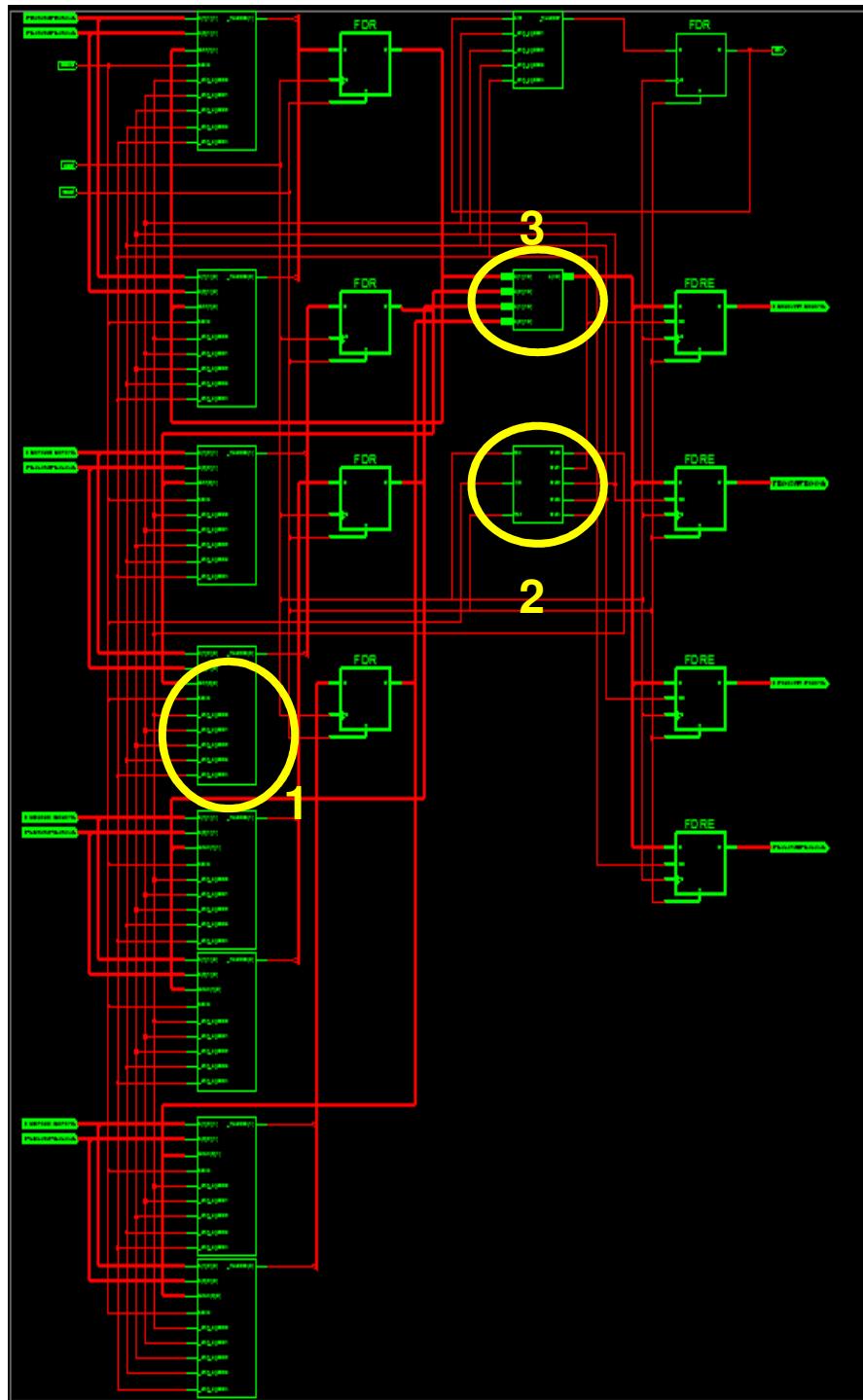
```

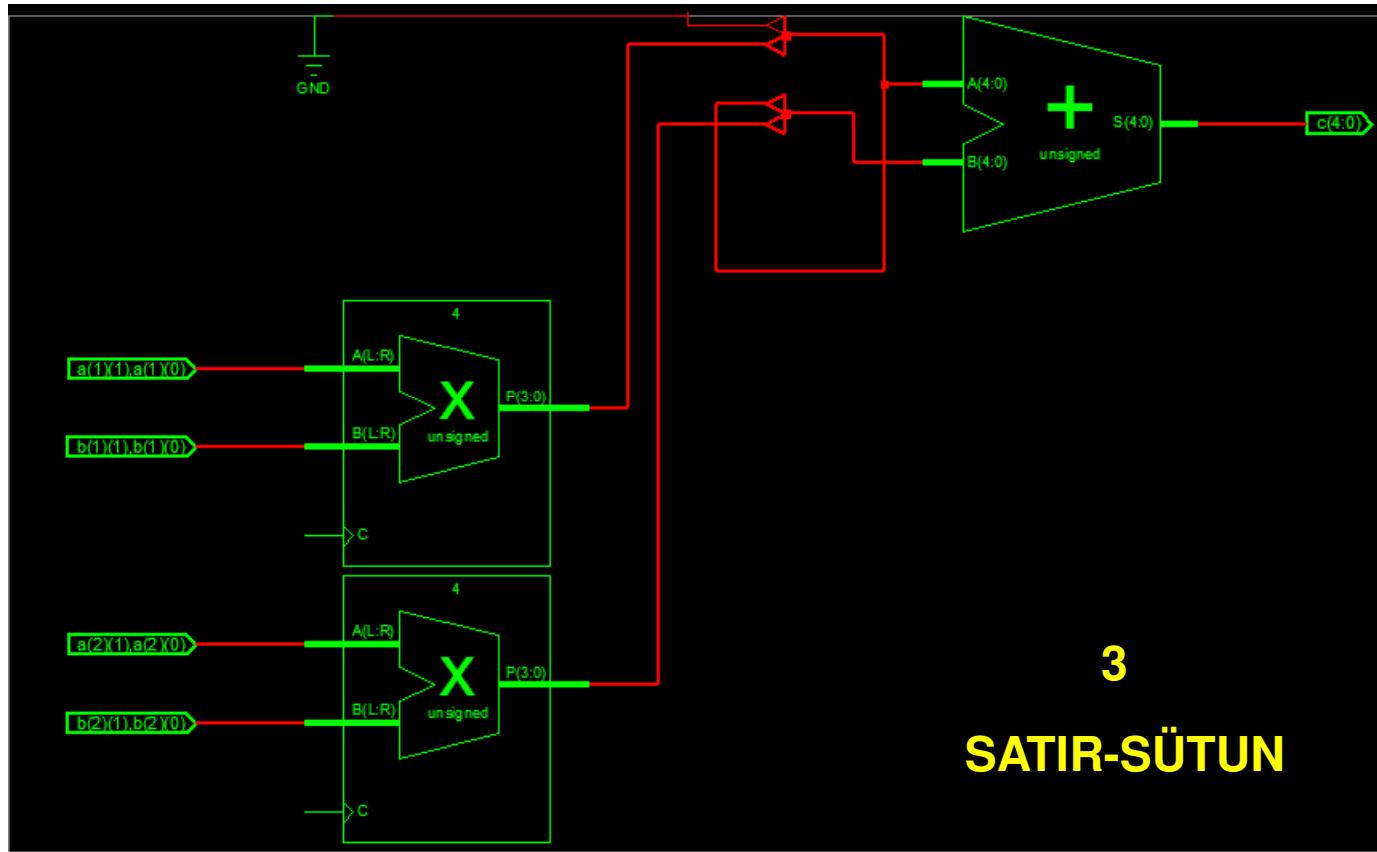
```

 for i in 1 to 2 loop
 satir(i) <= (others => '0'); sutun(i) <= (others => '0');
 for j in 1 to 2 loop
 c(i)(j) <= (others => '0');
 end loop;
 end loop;
 bitti <= '0'; durum <= baslangic;
 else
 case durum is
 when baslangic =>
 bitti <= '0';
 if basla='1' then
 durum <= durum1; satir <= a(1); sutun <= b(1);
 else
 durum <= baslangic;
 end if;
 when durum1 =>
 durum <= durum2; satir <= a(1); sutun <= b(2);
 c(1)(1) <= carpim;
 when durum2 =>
 durum <= durum3; satir <= a(2); sutun <= b(1);
 c(1)(2) <= carpim;
 when durum3 =>
 durum <= durum4; satir <= a(2); sutun <= b(2);
 c(2)(1) <= carpim;
 when durum4 =>
 durum <= baslangic; c(2)(2) <= carpim; bitti <= '1';
 end case;
 end if;
 end if;
end process;
end structure;

```







3

**SATIR-SÜTUN**

```

LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
USE ieee.std_logic_unsigned.all;
USE ieee.numeric_std.ALL;
use matris_tanimi.all;

ENTITY matris_state_tb_vhd IS
END matris_state_tb_vhd;

ARCHITECTURE behavior OF matris_state_tb_vhd IS
COMPONENT Matris_Carpici
PORT(a,b : IN matris_giris;
saat,reset,basla : IN std_logic;
c : OUT matris_cikis;
bitti : OUT std_logic);
END COMPONENT;

SIGNAL saat : std_logic := '0';
SIGNAL reset : std_logic := '0';
SIGNAL basla : std_logic := '0';
SIGNAL a : matris_giris;
SIGNAL b : matris_giris;

SIGNAL c : matris_cikis;
SIGNAL bitti : std_logic;

constant cycle : time := 10 ns;

BEGIN

```

```

uut: Matris_Carpici PORT MAP(a => a,b => b,c => c,
saat => saat,reset => reset,basla => basla,bitti =>
bitti);

saat <= not saat after cycle/2;

tb : PROCESS
BEGIN
wait for 20 ns;
reset <= '1';
wait for cycle;
reset <= '0';
basla <= '1';

a(1)(1) <= "11"; a(1)(2) <= "10";
a(2)(1) <= "01"; a(2)(2) <= "11";
b(1)(1) <= "10"; b(1)(2) <= "11";
b(2)(1) <= "01"; b(2)(2) <= "11";
wait for cycle;
basla <= '0';
wait until bitti='1';
basla <= '1';
a(1)(1) <= "10"; a(1)(2) <= "01";
a(2)(1) <= "11"; a(2)(2) <= "00";
b(1)(1) <= "01"; b(1)(2) <= "10";
b(2)(1) <= "11"; b(2)(2) <= "11";
wait until bitti='1';
wait;
END PROCESS;
END;

```

| Now:<br>1000 ns |        |           | 7 ns       | 32         | 57 ns      | 82         | 107 ns     | 132        |            |        |        |          |
|-----------------|--------|-----------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|--------|--------|----------|
| saat            | 0      | 0         |            |            |            |            |            |            |            |        |        |          |
| reset           | 0      | 0         |            |            |            |            |            |            |            |        |        |          |
| basla           | 1      | 1         |            |            |            |            |            |            |            |        |        |          |
| bitti           | 0      | 0         |            |            |            |            |            |            |            |        |        |          |
| durum           | dur... | baslangic | durum1     | durum2     | durum3     | durum4     | baslangic  | durum1     | durum2     | durum3 | durum4 | basla... |
| + carpim[3:0]   | 9      | 0         | X 12       | X 9        | X 11       | X 10       | 0          | X 4        | X 9        | X 3    | X 9    | 0        |
| + a[1:2]        | 8'h... | 8'hUU     | X          | 8'hE7      |            |            |            | 8'h9C      |            |        |        |          |
| + b[1:2]        | 8'h... | 8'hUU     | X          | 8'hB7      |            |            |            | 8'h6F      |            |        |        |          |
| + c[1:2]        | 16'... | 16'h0000  | X 16'hC000 | X 16'hC900 | X 16'hC9B0 | X 16'hC9BA | X 16'h49BA | X 16'h493A | X 16'h4939 |        |        |          |

```

LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
USE ieee.std_logic_unsigned.all;
USE ieee.numeric_std.ALL;
use matris_tanimi.all;

entity Satir_Sutun is
 port(a : in satir_giris;
 b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0));
end entity Satir_Sutun;

architecture structure of Satir_Sutun is
component Toplama is
 port (a : in std_logic_vector(3 downto 0);
 b : in std_logic_vector(3 downto 0);
 toplam: out std_logic_vector(4 downto 0));
end component;
component Carpma is
 port (a : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b : in std_logic_vector(1 downto 0);
 carpim : out std_logic_vector(3 downto 0));
end component;
signal ara : ara_carpim;
begin
Carp: for i in 1 to 2 generate
 C1: Carpma port map (a => a(i),b => b(i),carpim => ara(i));
end generate;
T1: Toplama port map (a => ara(1),b => ara(2),toplam => c);
end architecture structure;

```

$$\begin{array}{r}
& a_1 & a_0 \\
& \times & b_1 & b_0 \\
\hline
& c_3 & c_2 & c_1 & c_0 \\
\\
& + & b_3 & b_2 & b_1 & b_0 \\
\hline
& c_4 & c_3 & c_2 & c_1 & c_0
\end{array}$$

```

LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
USE ieee.std_logic_unsigned.all;
USE ieee.numeric_std.ALL;
use matris_tanimi.all;

entity Satir_Sutun is
 port(a,b : in satir_giris;
 c : out std_logic_vector(4 downto 0);
 saat,reset,basla : in std_logic;
 bitti : out std_logic);
end entity Satir_Sutun;

architecture structure of Satir_Sutun is
component Toplama is
 port (a,b : in std_logic_vector(3 downto 0);
 toplam: out std_logic_vector(4 downto 0));
end component;
component Carpma is
 port (a,b : in std_logic_vector(1 downto 0);
 carpim : out std_logic_vector(3 downto 0));
end component;

type state_type is (baslangic, durum1, durum2);
signal durum: state_type;

signal carpim_giris1,
 carpim_giris2 : std_logic_vector(1 downto 0);
signal carpim, ara1,ara2 : std_logic_vector(3 downto 0);

begin
 process(saat)
 begin
 if rising_edge(saat) then
 if reset='1' then
 durum <= baslangic; carpim_giris1 <= (others=>'0');
 carpim_giris2 <= (others=>'0'); bitti <= '0';
 else
 case durum is
 when baslangic =>
 if basla='1' then
 durum <= durum1; carpim_giris1 <= a(1);
 carpim_giris2 <= b(1);
 else
 durum <= baslangic;
 end if;
 when durum1 =>
 durum <= durum2; carpim_giris1 <= a(2);
 carpim_giris2 <= b(2); ara1 <= carpim;
 when durum2 =>
 durum <= baslangic; ara2 <= carpim;
 bitti <= '1';
 end case;
 end if;
 end if;
 end process;
 Carp: Carpma port map (a => carpim_giris1,b =>
 carpim_giris2,carpim => carpim);
 Topla: Toplama port map (a => ara1,b => ara2,
 toplam => c);
end architecture structure;

```

```

LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

entity Carpma is
 port (a : in std_logic_vector(1 downto 0);
 b : in std_logic_vector(1 downto 0);
 carpim : out std_logic_vector(3 downto 0));
end Carpma;

architecture structure of Carpma is
component Yari_Toplayici is
 port(a,b : in std_logic;
 toplam, elde : out std_logic);
end component;
signal ara_carpim : std_logic_vector(3 downto 0);
signal elde : std_logic;
begin
 begin
 carpim(0) <= a(0) and b(0);
 ara_carpim(0) <= a(1) and b(0);
 ara_carpim(1) <= a(0) and b(1);
 ara_carpim(2) <= a(1) and b(1);
 YT1: Yari_Toplayici
 port map (a => ara_carpim(0),b => ara_carpim(1),
 toplam => carpim(1),elde => elde);
 YT2: Yari_Toplayici
 port map (a => ara_carpim(2),b => elde,
 toplam => carpim(2),elde => carpim(3));
 end architecture structure;

```

```

LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

entity Toplama is
 port (a : in std_logic_vector(3 downto 0);
 b : in std_logic_vector(3 downto 0);
 toplam: out std_logic_vector(4 downto 0));
end Toplama;

architecture structure of Toplama is
component Yari_Toplayici is
 port(a,b : in std_logic;
 toplam, elde : out std_logic);
end component;
component Tam_Toplayici is
 port(a,b, elde_giris : in std_logic;
 toplam, elde_cikis : out std_logic);
end component;
signal elde : std_logic_vector(2 downto 0);
begin
 YT: Yari_Toplayici
 port map (a => a(0),b => b(0),
 toplam => toplam(0),elde => elde(0));
 TT: for i in 1 to 2 generate
 TT1: Tam_Toplayici
 port map (a => a(i),b => b(i),elde_giris => elde(i-1),
 toplam => toplam(i),elde_cikis => elde(i));
 end generate;
 TT3: Tam_Toplayici
 port map (a => a(3),b => b(3),elde_giris => elde(2),
 toplam => toplam(3),elde_cikis => toplam(4));
end architecture structure;

```

```
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

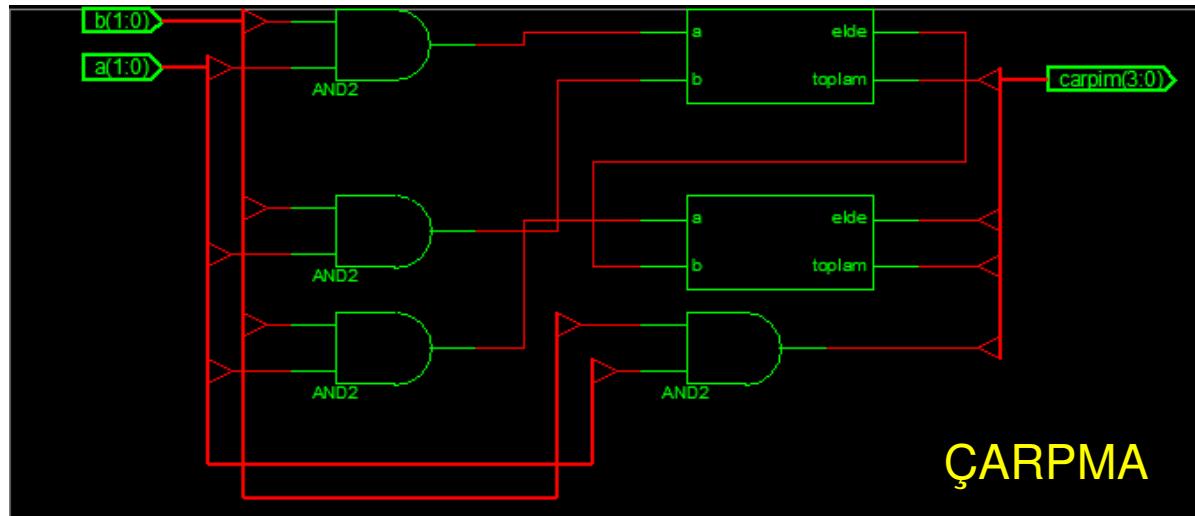
entity Yari_Toplayici is
port(a : in std_logic;
 b : in std_logic;
 toplam : out std_logic;
 elde : out std_logic);
end Yari_Toplayici;

architecture dataflow of Yari_Toplayici is
begin
toplam <= a xor b;
elde <= a and b;
end architecture dataflow;
```

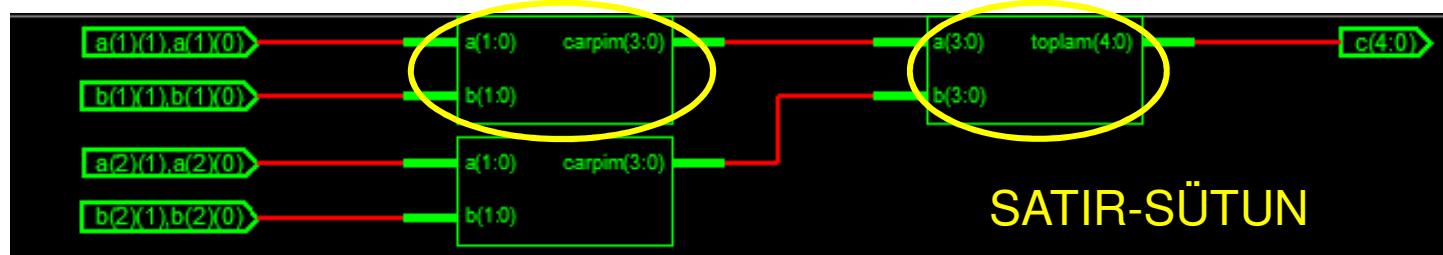
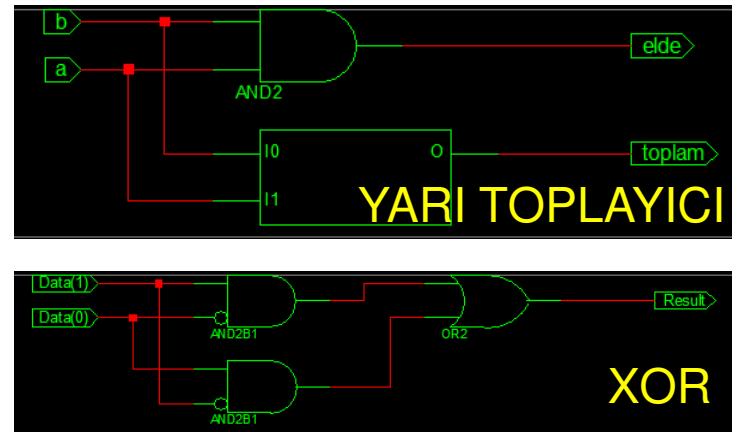
```
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

entity Tam_Toplayici is
port(a : in std_logic;
 b : in std_logic;
 elde_giris : in std_logic;
 toplam : out std_logic;
 elde_cikis : out
 std_logic);
end Tam_Toplayici;

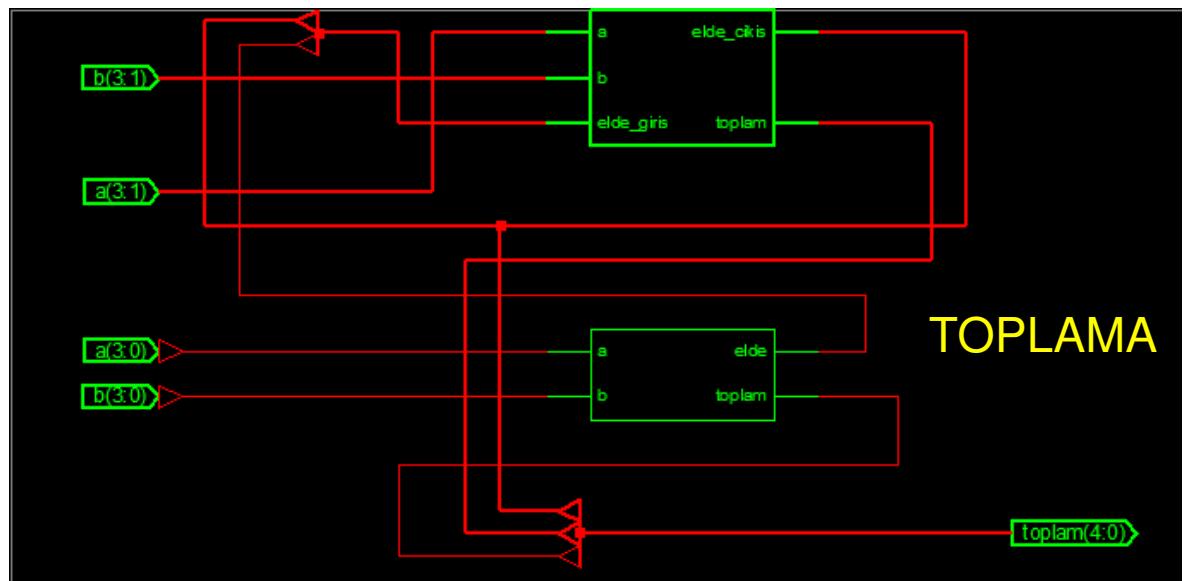
architecture dataflow of Tam_Toplayici is
begin
toplam <= a xor b xor elde_giris;
elde_cikis <= (a and b) or (a and
elde_giris) or (b and elde_giris);
end architecture dataflow;
```



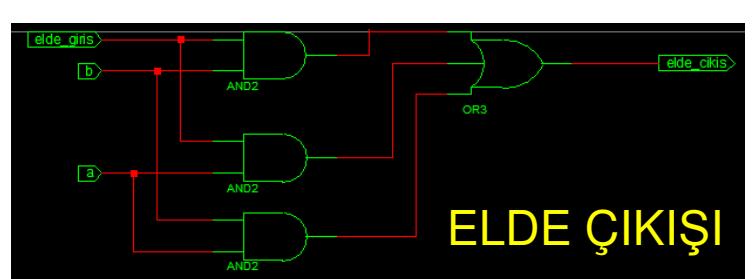
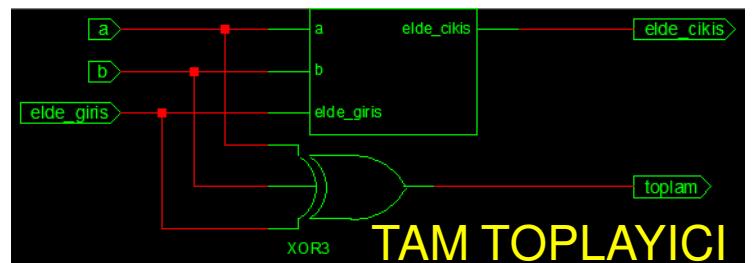
ÇARPMA



SATIR-SÜTUN



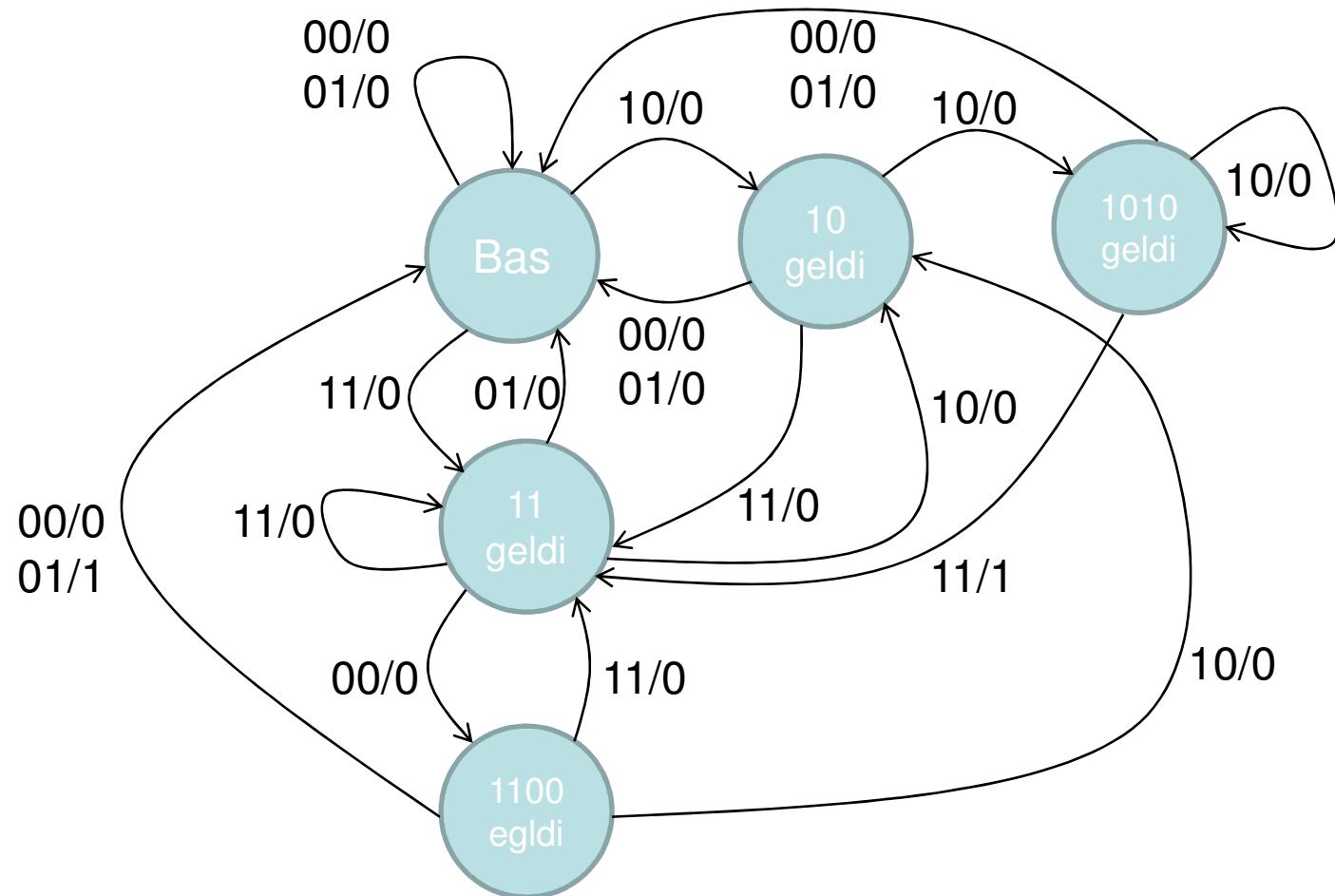
TOPLAMA



| Now:<br>1000 ns |        |           |        |           |        |           |           |           |        |           |        |           |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
|-----------------|--------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|-----------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|---|-----------|---|-----------|---|-----------|---|-------|---|-------|
| saat            | 0      | 14 ns     |        | 39        |        | 64 ns     |           | 89        |        | 114 ns    |        | 139       |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
| reset           | 0      |           |        |           |        |           |           |           |        |           |        |           |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
| basla           | 1      |           |        |           |        |           |           |           |        |           |        |           |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
| bitti           | 0      |           |        |           |        |           |           |           |        |           |        |           |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
| durum           | dur... | baslangic | durum1 | durum2    | durum3 | durum4    | baslangic | durum1    | durum2 | durum3    | durum4 | baslangic |   |           |   |           |   |           |   |       |   |       |
| + carpim[4:0]   | 5'h09  | 5'hUU     | X      | 5'h00     | X      | 5'h0C     | X         | 5'h09     | X      | 5'h0B     | X      | 5'h0A     | X | 5'h04     | X | 5'h09     | X | 5'h03     | X | 5'h09 | X | 5'h04 |
| + a[1:2]        | 8'h... | 8'hUU     | X      |           |        | 8'hE7     |           |           |        |           |        |           |   |           |   | 8'h9C     |   |           |   |       |   |       |
| + b[1:2]        | 8'h... | 8'hUU     | X      |           |        | 8'hB7     |           |           |        |           |        |           |   |           |   | 8'h6F     |   |           |   |       |   |       |
| + c[1:2]        | 20'... | 20'hUUUUU | X      | 20'h00000 | X      | 20'h60000 | X         | 20'h62400 | X      | 20'h62560 | X      | 20'h6256A | X | 20'h2256A | X | 20'h2248A | X | 20'h22469 |   |       |   |       |

# Dizi Sezici Tasarımı

- Girişlerinden 10-10-11 veya 11-00-01 geldiğinde çıkışı 1 olan devre



```

library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;

entity DiziSezici is
 Port (x : in STD_LOGIC_VECTOR (1 downto 0);
 z : out STD_LOGIC;
 clk , rst: in STD_LOGIC);
end DiziSezici;

```

architecture Behavioral of DiziSezici is

```

type state_type is (baslangic, geldi10, geldi1010,
 geldi11, geldi1100);
signal durum: state_type;
begin
 process(clk)
 begin
 if(clk'event and clk='1') then
 if(rst='1') then
 durum <= baslangic;
 z <= '0';
 else
 case durum is
 when baslangic =>
 if(x="10") then

```

```

durum <= geldi10;
 elsif(x="11") then
 durum <= geldi11;
 else
 durum <= baslangic;
 end if;
 z <= '0';
 when geldi10 =>
 if(x="00" or x="01") then
 durum <= baslangic;
 elsif(x="10") then
 durum <= geldi1010;
 else
 durum <= geldi11;
 end if;
 z <= '0';
 when geldi1010 =>
 if(x="00" or x="01") then
 durum <= baslangic;
 z <= '0';
 elsif(x="10") then
 durum <= geldi1010;
 z <= '0';
 else
 durum <= geldi11;
 end if;
 z <= '1';
 when geldi11 =>
 if(x="00") then
 durum <= geldi1100;
 elsif(x="01") then
 durum <= baslangic;
 end if;
 z <= '0';
 when geldi1100 =>
 if(x="00") then
 durum <= baslangic;
 elsif(x="10") then
 durum <= geldi10;
 z <= '0';
 else
 durum <= geldi11;
 end if;
 z <= '1';
 end case;
 end if;
 end process;
 end Behavioral;

```

---- Source Options

Top Module Name : DiziSezici  
Automatic FSM Extraction : YES  
FSM Encoding Algorithm : Auto  
Safe Implementation : No  
FSM Style : lut  
RAM Extraction : Yes  
RAM Style : Auto  
ROM Extraction : Yes  
Mux Style : Auto  
Decoder Extraction : YES  
Priority Encoder Extraction : YES  
Shift Register Extraction : YES  
Logical Shifter Extraction : YES  
XOR Collapsing : YES  
ROM Style : Auto  
Mux Extraction : YES  
Resource Sharing : YES  
Asynchronous To Synchronous : NO  
Multiplier Style : auto  
Automatic Register Balancing : No

---- Target Options

Add IO Buffers : YES  
Global Maximum Fanout : 500  
Add Generic Clock Buffer(BUFG) : 24  
Register Duplication : YES  
Slice Packing : YES  
Optimize Instantiated Primitives : NO  
Use Clock Enable : Yes  
Use Synchronous Set : Yes  
Use Synchronous Reset : Yes  
Pack IO Registers into IOBs : auto  
Equivalent register Removal : YES

---- General Options

Optimization Goal : Speed  
Optimization Effort : 1  
Library Search Order : DiziSezici.lso  
Keep Hierarchy : NO  
RTL Output : Yes  
Global Optimization : AllClockNets  
Read Cores : YES  
Write Timing Constraints : NO  
Cross Clock Analysis : NO  
Hierarchy Separator : /  
Bus Delimiter : <>  
Case Specifier : maintain  
Slice Utilization Ratio : 100  
BRAM Utilization Ratio : 100  
Verilog 2001 : YES  
Auto BRAM Packing : NO  
Slice Utilization Ratio Delta : 5

HDL Synthesis

=====

Performing bidirectional port resolution...

Synthesizing Unit <DiziSezici>.

Related source file is

"D:/Berna/Dersler/Lisans/LD/SayisalDevrelerDiziSezici/DiziSezici.vhd".

Found finite state machine <FSM\_0> for signal <durum>.

|                |                   |  |
|----------------|-------------------|--|
| States         | 5                 |  |
| Transitions    | 19                |  |
| Inputs         | 4                 |  |
| Outputs        | 5                 |  |
| Clock          | clk (rising_edge) |  |
| Reset          | rst (positive)    |  |
| Reset type     | synchronous       |  |
| Reset State    | baslangic         |  |
| Power Up State | baslangic         |  |
| Encoding       | automatic         |  |
| Implementation | LUT               |  |

Found 1-bit register for signal <z>.

Summary:

inferred 1 Finite State Machine(s).

inferred 1 D-type flip-flop(s).

Unit <DiziSezici> synthesized.

Analyzing FSM <FSM\_0> for best encoding.

Optimizing FSM <durum> on signal  
<durum[1:3]> with sequential encoding.

State | Encoding

|           |     |
|-----------|-----|
| baslangic | 000 |
| geldi10   | 001 |
| geldi1010 | 011 |
| geldi11   | 010 |
| geldi1100 | 100 |

Macro Statistics

# FSMs : 1

# Registers : 4

Flip-Flops : 4

Design Statistics

# IOs : 5

Cell Usage :

# BELS : 6

# LUT2 : 2

# LUT3 : 2

# LUT4 : 1

# MUXF5 : 1

# FlipFlops/Latches : 4

# FDR : 4

# Clock Buffers : 1

# BUFGP : 1

# IO Buffers : 4

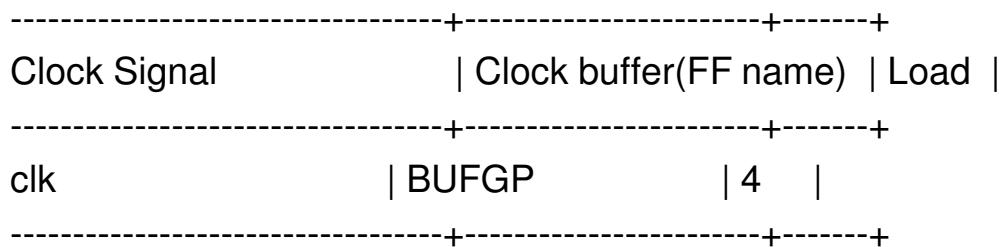
# IBUF : 3

# OBUF : 1

## Device utilization summary:

Selected Device : 3s100evq100-5

|                             |   |        |      |    |
|-----------------------------|---|--------|------|----|
| Number of Slices:           | 3 | out of | 960  | 0% |
| Number of Slice Flip Flops: | 4 | out of | 1920 | 0% |
| Number of 4 input LUTs:     | 5 | out of | 1920 | 0% |
| Number of IOs:              | 5 |        |      |    |
| Number of bonded IOBs:      | 5 | out of | 66   | 7% |
| Number of GCLKs:            | 1 | out of | 24   | 4% |



Minimum period: 2.192ns (Maximum Frequency: 456.132MHz)

Minimum input arrival time before clock: 2.954ns

Maximum output required time after clock: 4.040ns

Maximum combinational path delay: No path found

## Timing Detail:

All values displayed in nanoseconds (ns)

Timing constraint: Default period analysis for Clock 'clk'

Clock period: 2.192ns (frequency: 456.132MHz)

Total number of paths / destination ports: 6 / 3

Delay: 2.192ns (Levels of Logic = 2)

Source: durum\_FFd3 (FF)

Destination: z (FF)

Source Clock: clk rising

Destination Clock: clk rising

Data Path: durum\_FFd3 to z  
Gate Net

| Cell:in->out | fanout | Delay | Delay | Logical Name (Net Name) |
|--------------|--------|-------|-------|-------------------------|
|--------------|--------|-------|-------|-------------------------|

|          |   |       |       |
|----------|---|-------|-------|
| FDR:C->Q | 3 | 0.514 | 0.520 |
|----------|---|-------|-------|

durum\_FFd3 (durum\_FFd3)

|            |   |       |       |
|------------|---|-------|-------|
| LUT3:I1->O | 1 | 0.612 | 0.000 |
|------------|---|-------|-------|

z\_mux00041 (N9)

|             |   |       |       |
|-------------|---|-------|-------|
| MUXF5:I1->O | 1 | 0.278 | 0.000 |
|-------------|---|-------|-------|

z\_mux0004\_f5 (z\_mux0004)

|       |       |   |
|-------|-------|---|
| FDR:D | 0.268 | z |
|-------|-------|---|

|                |                         |
|----------------|-------------------------|
| Total          | 2.192ns (1.672ns logic, |
| 0.520ns route) |                         |

|                     |  |
|---------------------|--|
| (76.3% logic, 23.7% |  |
| route)              |  |

Timing constraint: Default OFFSET IN BEFORE for Clock 'clk'

Total number of paths / destination ports: 13 / 8

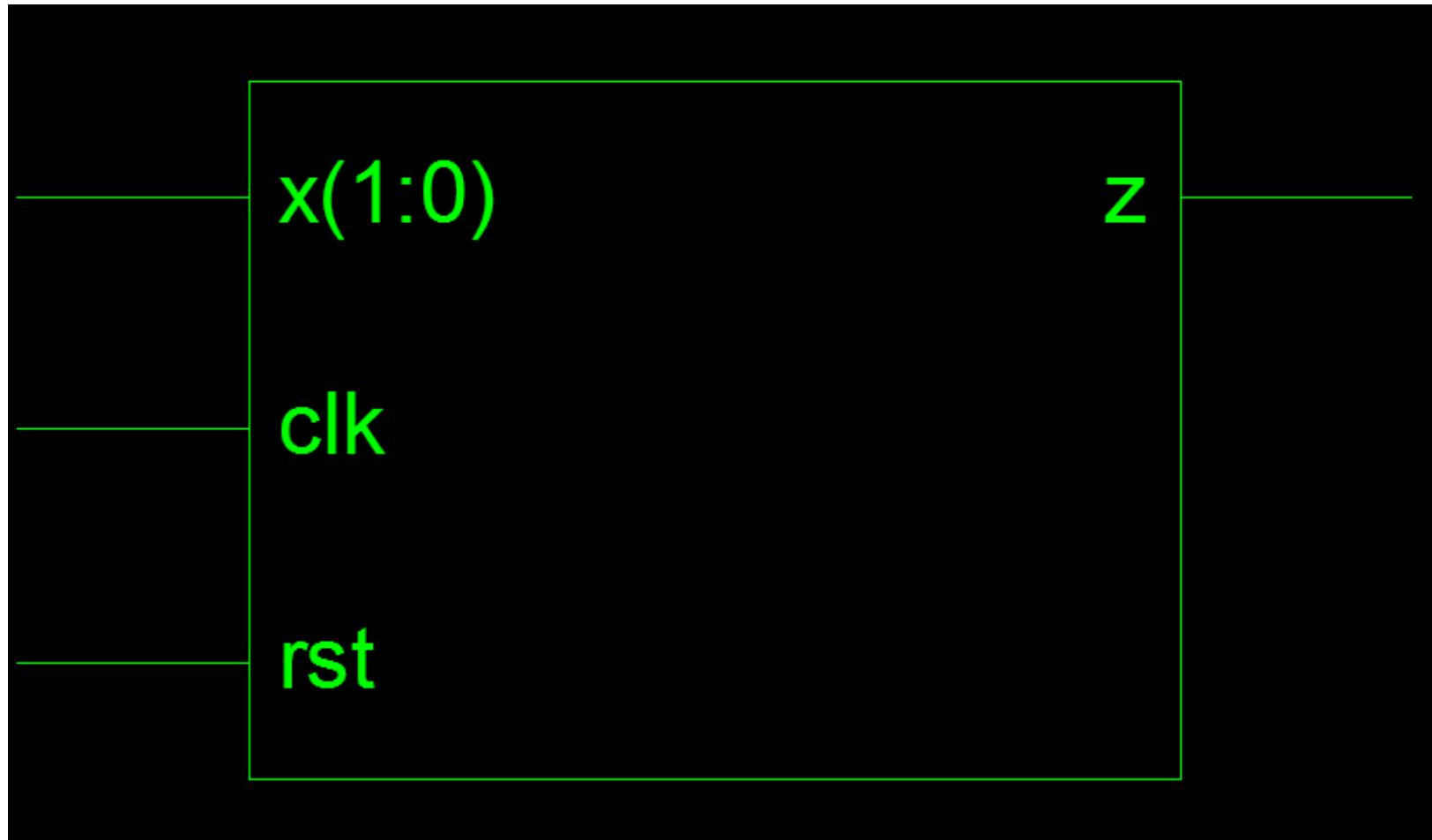
Offset: 2.954ns (Levels of Logic = 3)

Source: x<0> (PAD)

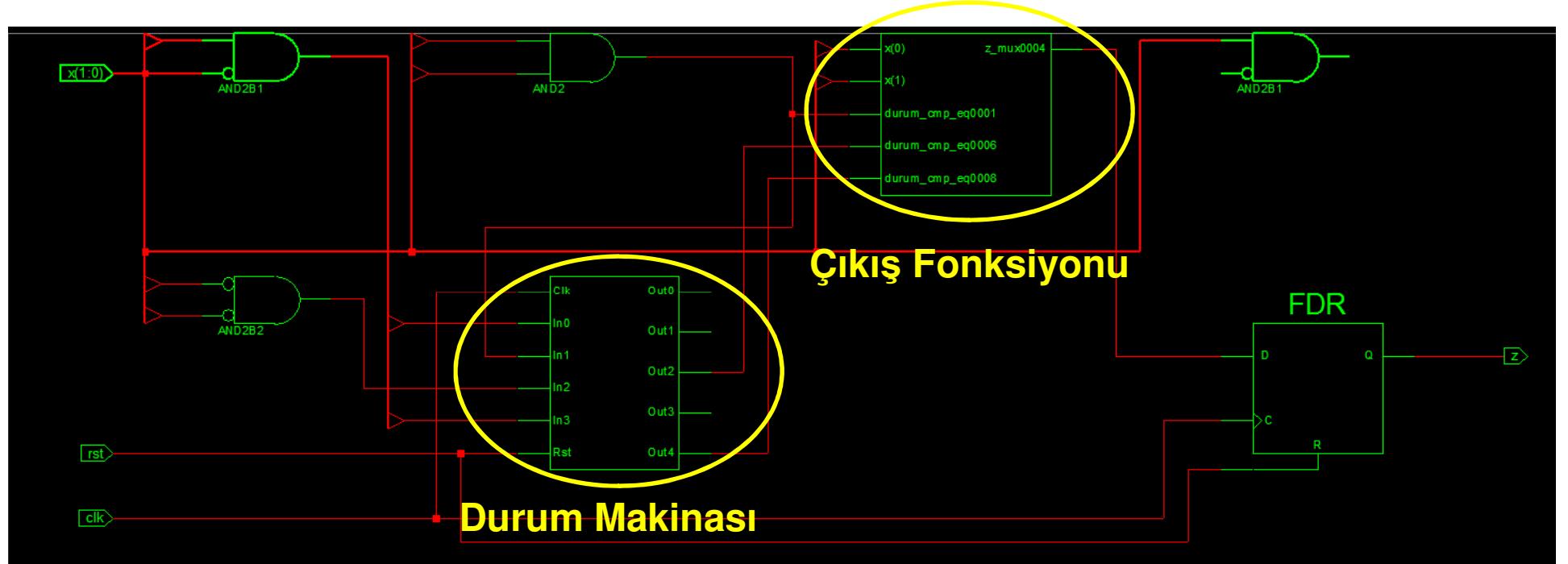
Destination: z (FF)

Destination Clock: clk rising

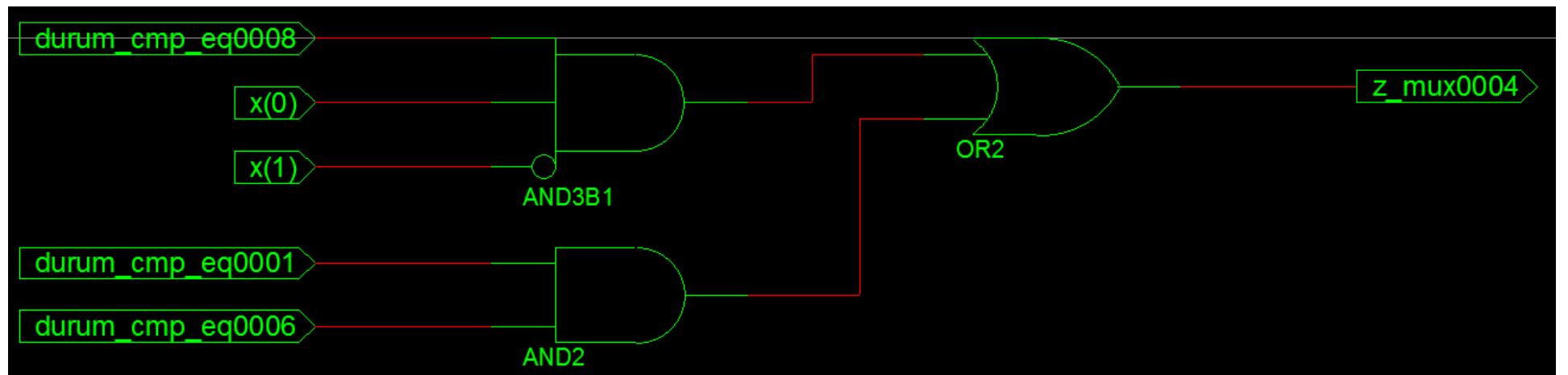
# Entity



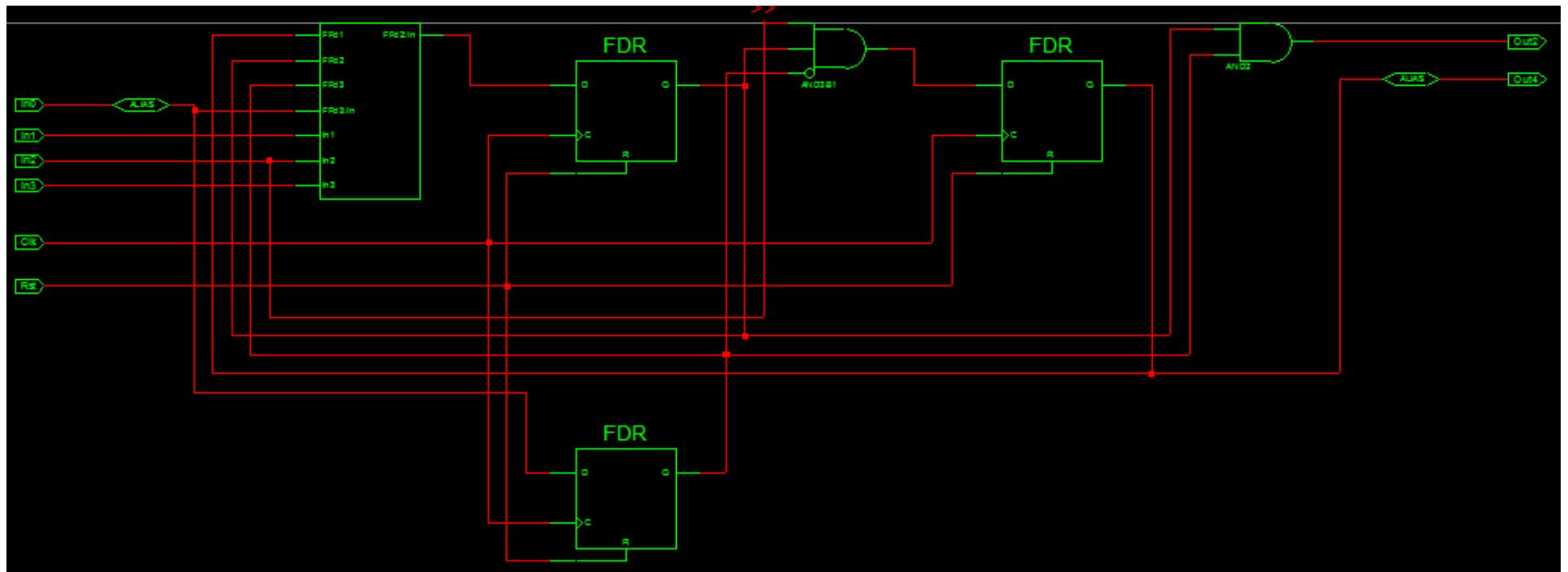
# Architecture



# Çıkış Fonksiyonu



# Durum Makinası



# Simülasyon

